

KORRALDUS

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Lähtuvalt Harku Vallavalitsuse (registrikood 75014132, aadress Kallaste tn 12, Tabasalu alevik, Harku vald, Harju maakond) vee erikasutuse keskkonnaloa taotlusest, võttes aluseks haldusmenetluse seadus § 40, § 46, § 64 lg 1 ja 2, § 68 lg 2, veeseaduse § 2 lg 2, § 187 § p 8, § 191 lg 1, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse §-st 41 lg 1 p 1, , § 59 lg 2 p 4, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 lg 1 p 1, § 6 lg 2 p 18 ja lg 4, § 6¹ lg 3 ja 5, § 9 lg 1, § 11 lg 2, 2², 2³, 4, 8 ja 8¹, ja § 12 lg 1¹ p 1 otsustan:

1.1. Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine vee erikasutuse keskkonnaloa nr KL-515995 muutmise taotluse menetluse raames. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud, oluline on järgida töökorralduslike nõudeid.

1.2. Muuta Harku Vallavalitsuse (registrikood 75014132) vee erikasutuse keskkonnaluba nr KL-515995 järgnevalt:

1.2.1. Määrata hooldussüvenduse mahuks 3500 m³.

1.2.2. Määrata keskkonnaloa lõppemise kuupäevaks 01.08.2024.

1.2.3. Muuta süvenduspinnase paigutamise nõudeid ja tingimusi (loa tabel V16):

1.2.3.1) Süvenduspinnas on lubatud paigutada tahenema sadama kinnistule (Tilgu sadam kü 19801:001:3687).

1.2.3.2) Enne süvenduspinnase paigutamist maismaale, tuleb pinnasest eemaldada prügi ja risu.

1.2.3.3) Maismaale setteid paigutades peab vedelamad setted paigutama jämedamate setete taha. Tööde käigus peab jälgima, et setted merre ei valgu. Setete valgumisel merre tuleb setete valgumine tõkestada koheselt liivakottide, palkide, kivide vm, kuni setete tahenemise ja planeerimiseni.

1.2.3.4) Pärast süvendatud pinnase tahenemist planeeritakse puhas liivane pinnas ranna alal päevitamis- ja puhkekoha ning võrkpalliväljaku rajamiseks alal:

X: 6591039 Y: 527373

X: 6591028 Y: 527366

X: 6591023 Y: 527403

X: 6591010 Y: 527397

1.2.3.5) Planeerimistööd tuleb teha esimesel võimalusel kuid hiljemalt kolme kuu jooksul. Ei ole lubatud süvenduspinnase mägedesse või vallidesse paigutamine kinnistul, tahenenud puhas liiv tuleb korrektselt planeerida puhkela rajamisel. Keelatud on rannajoone muutmine.

1.2.3.6) Kui süvendamisel tekib ka mudasegust liiva, siis mudasegune liiv tuleb sadamaalalt peale tahenemist teisalda esimesel võimalusel kuid hiljemalt kolme kuu jooksul. Ei ole lubatud pinnase mägedesse või vallidesse jätmine. Mudaseguse liiva teisaldamine on lubatud materjali kasulikuks kasutamiseks (täitmine, pinnaseplaneerimine jne). Pinnase mujal kasutamine tuleb eraldi kooskõlastada kinnistu omanikuga.

1.3. Kehtima jäävad kõik varasemad nõuded ja tingimused, mida käesoleva korraldusega ei muudeta.

1.4. Korraldus jõustub selle teatavakstegemisest.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnanaloo taotluse läbivaatamine

Harku Vallavalitsus (registrikood 75014132, aadress Kallaste tn 12, Tabasalu alevik, Harku vald, Harju maakond, edaspidi *taotleja*) esitas Keskkonnaametile 15.05.2023 keskkonnanaloo nr KL-515995 (edaspidi *keskkonnanaloo*) muutmise taotluse ja 06.06.2023 nõuetele[1] vastava keskkonnanaloo muutmise taotluse. Nõuetele vastav taotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (edaspidi *KOTKAS*) 06.06.2023 taotlusena nr T-KL/1018693-2, menetluse nr M-124802 all (edaspidi *taotlus*).

Keskkonnanaluba on antud Tilgu sadama (Tilgu sadam, Meriküla, Harku vald, Harju maakond, katastritunnus 19801:001:3687) hooldussüvenduseks kümne aasta jooksul kogumahuks 1500 m³. Keskkonnanaloo alusel on lubatud süvenduspinnas paigutada Tilgu sadama kinnistu täitealale sadamarajatistest lõunas.

Keskkonnanaloo muutmistaotluse kohaselt on tekkinud vajadus teostada ühekordselt hooldussüvendustööd mahus 3500 m³, süvenduspinnast soovitakse paigutada sadama kinnistul loodslilikule rannaalale sadamarajatistest läänes. Tööd on kavandatud teostada 1 aasta jooksul.

2.2. Keskkonnanaloo taotluse menetlusse algatamisest teavitamine

2.2.1. Keskkonnaamet teavitas 09.06.2023 kirjaga[2] taotlejat taotluse menetlusse võtmisest.

2.2.2. Keskkonnaamet teavitas 09.06.2023 avalikkust keskkonnanaloo menetluse algatamisest väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet ei pea teate avaldamist kohalikus või maakondlikus ajalehes vajalikuks (KeÜS § 47 lg 2 kohaselt võib teate jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi). Taotluse kohaselt kavandatakse olemasoleva sadama hooldustööd. Tilgu sadama detailplaneeringu keskkonnamõju starteegilise hindamise aruande (edaspidi *Tilgu sadama DP KSH*)[3] kohaselt puudub Tilgu sadama rajamisel oluline negatiivne keskkonnamõju. Arvestades hooldustööde mahtu ja eesmärki lähtuti eeldusest, et kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub eeldatavalt piisav avalik huvi.

2.2.3. Keskkonnaamet teavitas 09.06.2023 kirjaga[4] tegevuskoha piirinaabreid menetluse algatamisest (KeÜS § 46 lg 1 p 1). Puudutatud isikud ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitanud.

2.3. Otsuse eelnõu avalikustamine ja menetlusosaliste ärakuulamine

2.3.1. *Loa andja teavitas XX.06.2023 keskkonnaloa nr KL-515995 andmise otsuse eelnõu ning eelhinnangu ja sellega seonduva keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) algatamata jätmise otsuse eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja saatis menetlusosalistele ja puudutatud isikutele tutvumiseks ja arvamuse/vastuväidete esitamiseks (haldusmenetluseseadus (edaspidi HMS) § 40 lg 1 ja 2, § 49 lg 1, (keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi (edaspidi KeHJS) § 11 lg 2²) . **Eelnõudele ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud/esitati.***

[1] keskkonnaministri 23.10.2019 määruse nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ nõuetele ning keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi KeÜS) § 42 ja veeseaduse (edaspidi VeeS) § 193 nõuetele.

[2] Registreeritud KOTKAS 09.06.2023 kirja nr DM-124802-4 all.

[3] OÜ Orson, 2019. „ILMANDU KÜLAS ASUVA TILGU MUNITSIPAALSADAMA JA SELLE LÄHIÜMBRUSE DETAILPLANEERINGU KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE

<https://www.harku.ee/documents/2846103/3085732/Tilgu+KSH+aruanne+08.10.2009+uus.pdf/cff1-4881-a4c2-787f496d554d> (03.07.2023).

[4] Registreeritud KOTKAS 09.06.2023 kirja nr DM-124802-5 all.

3. KAALUTLUSED

3.1. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hinnatakse, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju (KeHJS § 3 lg 1 p 1 ja p 2).

Planeeritav tegevus ei ole olulise keskkonnamõjuga tegevus KeHJS mõistes (KeHJS § 11 lg 3, § 6 lg 1), seega keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) algatamine ei ole kohustuslik ja KMH-d ei algatata KMH vajadust põhjendamata.

KeHJS § 11 lg 4 kohaselt tuleb KeHJS § 6 lg 2 nimetatud tegevuste korral kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6¹ kohase eelhindamise tulemused.

Keskkonnaamet peab andma eelhinnangu ja kaaluma KMH vajalikkust (KeHJS § 6 lg 2³) kuna planeeritakse süvendamist mahus üle 100 m³ (KeHJS § 6 lg 2 p 18, § 6¹ lg 3, § 11 lg 2 ja 4 ning KeHJS § 6 lg 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse

eelhindang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi *määrus nr 224*) § 1 lg 1, § 11 p 7).

Keskkonnaamet on andnud eelhindangu (LISA EELHINNANG), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- kavandatav tegevus ei mõjuta oluliselt kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
- kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhusaastatuse osas, vibratsioon puudub. Kavandatav rajatis ei mõjuta oluliselt rannaprotsesse. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega;
- kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariiolukordi või suurõnnetusi.

3.2. Kaalutlused keskkonnavalda andmisel

3.2.1. VeeS § 2 lg 2 ja KeÜS § 41 lg 1 p 1 koostoimes on vee erikasutuse aluseks vee erikasutuse keskkonnavalda. Vastavalt VeeS §-le 187 on keskkonnavalda kohustuslik p 8 kohaselt, kui süvendatakse veekogu või paigutatakse veekogu põhja süvenduspinnast mahuga alates 100 kuupmeetrist.

Taotluse kohaselt planeeritakse ühekordseid hooldussüvendustöid mahus 3500 m³. Tilgu sadama DP KSH aruande kohaselt puudub Tilgu sadama rajamisel (sh süvendamisel) oluline negatiivne keskkonnamõju. Arvestades hooldustööde mahtu on tõenäoline, et ka hooldustööd mahus 3500 m³ ei too kaasa olulist negatiivset keskkonnamõju. Seega on lubatav suurendada hooldussüvendustööde mahtu ja lubada süvendustöid mahus 3500 m³.

3.2.2. VeeS § 189 lg 1 kohaselt on vee erikasutuse keskkonnavalda tähtajatu, va kui tegevus on ühekordne (VeeS § 189 lg 1 p 2). Varasemalt kavandati pikema aja jooksul hooldussüvendustöid. Taotlusele lisatud mõõdistuste kohaselt on selgunud vajadus teostada ühekordelt suuremas mahus hooldussüvendust. Tööd on kavandatud ellu viia esimesel võimalusel kuid hiljemalt aasta jooksul. Keskkonnavalda nr KL-515995 lõppemise ajaks määratakse seega 01.08.2024.

3.2.3. Eesti mereala sisemeri on avalik veekogu ja kuulub riigile (VeeS § 23). Kinnisomand ulatub avaliku veekogu kaldajooneni. Kaldajoon on veekogu tavaline veepiir (asjaõigusseadus § 133 lg 1). Kinnistute omanik on Harku Vallavalitsus. Avaliku veekoguga piirneva kaldakinnisasja omanikul on õigus koormata avalikku veekogu üle kinnisasja piiri ulatuva ning veekogu põhjale toetuva kaldaga püsivalt ühendatud ehitisega seaduses sätestatud tingimustel ja korras (VeeS § 214 lg 2), lähtuvalt eeltoodust on õigus ka hooldustöödeks. Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud (KeÜS § 52 lg 1 p 2). Seega on lubatav akvatooriumi ja sissesõidu hooldussüvendamine ning pinnase paigutamine sadama kinnistule.

3.2.4. Käesoleval juhul kavandatav hooldussüvendus olemasolevas sadamas ning pinnase planeerimine ei ole tegevus, mis vajaks eraldi detailplaneeringut (ehitusseadustik § 12 lg 2,

planeeringuseaduse § 125, looduskaitseaduse (edaspidi *LKS*) § 38 lg 5 p 2). Ei kavandata uute rajatiste püstitamist ega laiendamist. Toimub olemasolevate rajatiste hooldus. Kehtiva detailplaneeringu[1] (edaspidi *DP*) kohaselt on pinnase paigutuse ala puhkeranna maa, mida nähakse ette puhke- ja ujumiskohana. DP seletuskirjas on toodud: "*Planeeringualal olevat liivaranda on kasutatud pikaajaliselt päevitamis- ja puhkekohana. Planeeringuga on kavas liivarand korrastada ja selle kasutus ühiskasutuses oleva puhkealana säilitada.*".

Pinnast loetakse jäätmeteks, kui see on seisnud ladestuskohas kolm aastat. Samuti, kui süvenduspinnase kasutamise aeg ja koht ei ole kindel ja garanteeritud loetakse ladustatud süvenduspinnas jäätmeteks (jäätmeteadus (edaspidi *JääTS*) § 35² lg 1 p 4). Süvenduspinnase püsivalt paigaldamist maapinnale mäena või vallina käsitletakse insenerehitisena (*JääTS* § 35² lg 2²). Keskkonnaamet selgitab, et rajatise rajamine on *LKS* § 38 lg 3 kohaselt ehituskeeluvööndis keelatud.

Taotluse kohaselt teostatakse olemasoleva akvatooriumi ja sissesõidu hooldussüvendamist. Süvendatud pinnas tõstetakse tahenema sadama kinnistule. Liivane pinnas kasutatakse puhkeala loomisel. Kui süvendatavas materjalis on ka liiva ja mudasegust pinnats, siis see teiseldatakse kasulikuks kasutamiseks sadamaalal ära. Varasemate sastaaruannete kohaselt on süvendatavaks pinnaseks olnud liivakivi. Seega sobiks pinnast kasutada puhkeala loomisel. Nimetatud asjaolud fikseeritakse keskkonnaloas töökorralduslike nõuetena (vt ptk 3.3.).

Seega, kavandataval tegevusel puudub vastuolu kehtivate planeerimisdokumentidega (*KeÜS* § 55). Seega on lubatav hooldussüvendamine ning pinnase paigutamine ja planeerimine.

3.2.5. Taotluse kohaselt on süvendatavaks pinnaseks liiv. Teadaolevalt ei ole süvendatav pinnas reostunud. Täpsemad pinnase analüüsid ei ole vajalikud *HELCOM* Süvendamise ja kaadamise juhendi[2] p 6.3. b ja c kohaselt: süvendatav pinnas on enamasti liiv, varasemate ja praeguste märkimisväärsete saasteallikate puudumine ja süvendatud kogused alla 10 000 tonni aastas.

Kuna süvendatavad setted ei sisalda eelduste kohaselt saasteaineid, ei kaasne süvendamisega saasteainete heiteid vette.

3500 m³ põhjasetete häirimisel tekkiv toitainete lahustumine veesambasse ei põhjusta täiendavat pelaagilist primaarproduksiooni määral, mis võiks mõjutada veekogumi seisundit[3]. Hajuheite minimeerimiseks on võimalik vähendada rakendades vastavaid töökorralduslikke nõudeid, mh keelatud on süvenduspinnase kaadamine. Vastavad nõuded ja tingimused on juba keskkonnaloaga määratud keskkonnaloas (loa tabel V16). Seega, kehtima jäävad kõik nõuded ja tingimused, mida käesoleva korraldusega ei muudeta. Täpsustatakse nõudeid ja tingimusi seoses pinnase paigutamisega maismaale, kuna suurenes märkimisväärselt ühe korraga maismaale tõstetav kogus ning muudeti süvenduspinnase paigutamise kohta (vt ptk 3.3.).

Süvendustöödel ei mõjutata veekogu väljakujunenud hoovuste mustrit, kuna tööd toimuvad väga piiratud alal, ei ehitata merealale välja ulatuvaid rajatisi. Seega, tegevus ei mõjuta oluliselt vee liikumist laiemalt, samuti ei ole mõjutatud oluliselt rannaprotsessid.

3.2.6. Keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kavandatav tegevus ei vasta õigusaktidega

sätestatud nõuetele (KeÜS § 52 lg 1 p 4). Seega ei ole lubatud tegevuse käigus ranna kaitse eesmärkide kahjustamine (LKS § 34). Keskkonnaloaga seatakse töökorralduslikud meetmed (vt ptk 3.3.), mille järgimisel ranna kaitse eesmärkide ei kahjustata.

3.2.7. Arvestades kavandatud tööde mahtu, aega ja rakendatavaid meetmeid (vt p 3.3.), puudub kavandataval tegevusel mõju vee elustikule, merepõhja elupaikadele ja inimestele. Puuduvad alused keskkonnaloa andmisest keeldumiseks (VeeS § 192, KeÜS § 52).

3.3. Kaalutlused keskkonnaloa nõuete ja tingimuste seadmisel

Kuigi keskkonnaloa andmine ning selles nõuete ja tingimuste seadmine on Keskkonnaameti kaalutusotsus, peab Keskkonnaamet kaalutusotsuse tegemisel lähtuma HMS § 4 lg 2 sätestatust, mille kohaselt kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituse piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve.

Arvestades KeHJS § 11 lg 8¹, VeeS § 193 lg 1 p 6, 8, 9 ja 12 ja KeÜS § 53 lg 1 p 6, seatakse keskkonnaloale töökorralduslikud nõuded ja tingimused (loa tabel V16):

3.3.1. Süvenduspinnas lubatud paigutada tahenema sadama kinnistule (Tilgu sadam kü 19801:001:3687). Enne süvenduspinnase paigutamist maismaale, tuleb pinnasest eemaldada prügi ja risu. Üldisi veekaitse eesmärke silmas pidades (VeeS § 31 lg 1 p 6) ja hajuheite minimeerimiseks (VeeS § 119 p 6) peab maismaale setteid paigutades vedelamad setted paigutama jämedamate setete taha. Tööde käigus peab jälgima, et setted merre ei valgu. Setete valgumisel merre tuleb setete valgumine tõkestada koheselt liivakottide, palkide, kivide vm, kuni setete tahenemise ja planeerimiseni.

3.3.2. Pärast süvendatud pinnase tahenemist planeeritakse puhas liivane pinnas ranna alal päevitamis- ja puhkekoha ning võrkpalliväljaku rajamiseks alal:

X: 6591039 Y: 527373

X: 6591028 Y: 527366

X: 6591023 Y: 527403

X: 6591010 Y: 527397

Ala on sobilik, kuna seal on DP järgselt kavandatud puhkeala. Paigutatav puhas liiv kasutatakse puhkeala planeerimisel. Lisaks, õiguslikul alusel rajatud sadamaala puudub veekaitsevöönd (VeeS § 118 lg 5 p 1).

Planeerimistööd tuleb teha esimesel võimalusel kuid hiljemalt kolme kuu jooksul. Ei ole lubatud süvenduspinnase mägedesse või vallidesse paigutamine kinnistul, tahenenud puhas liiv tuleb korrektselt planeerida puhkela rajamisel.

Taotluse kohaselt tegevuse käigus rannajoon ei muutu. Rannajoone muutmise on eraldiseisev tegevus ning selleks on vajalik taotleda eraldi keskkonnaluba. **Keskkonnaloas fikseeritakse, et keelatud on rannajoone muutmise.**

3.3.3. Puhkeala planeerimiseks sobib vaid puhas liiv. Kui sadama-ala süvendamisel tekib ka mudasegust liiva, tuleb see teisaldada. Süvendatavat pinnast tuleb pidada kaeviseks (maapõueseadus § 96-97). Kinnisasja omanikul on õigus võõrandada tekkivat ja üle jäävat kaevist. Seega, mudaseguse liiva teisaldamine on lubatud materjali kasulikuks kasutamiseks (täitmine, pinnaseplaneerimine jne). Pinnase mujal kasutamine tuleb eraldi kooskõlastada kinnistu omanikuga. Mudasegune liiv tuleb sadamaalalt peale tahenemist teisalda esimesel võimalusel kuid hiljemalt kolme kuu jooksul. Ei ole lubatud pinnase mägedesse või vallidesse jätmine.

3.5. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad taotlejal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Taotleja peab järgima VeeS ja selle alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „[Keskkonnakaitseloa omaja meelepea](#)“.

[1] OÜ Head, 2013. „HARKU VALD. ILMANDU KÜLA. TILGU MUNITSIPAALSADAMA DETAILPLANEERING“. Kehtestatud Harku Vallavolikogu 17.10.2013 otsusega nr 137 „Ilmandu küla Tilgu munitsipaalsadama detailplaneeringu kehtestamine“.

[2] HELCOM Süvendamise ja kaadamise juhend. Kättesaadav: <https://helcom.fi/wp-content/uploads/2016/11/HELCOM-Guidelines-for-Management-of-Dredged-Material-at-Sea.pdf> (15.06.2023).

[3] AS Maves, 2018. „110kV merekaabli paigaldamine Väikesesse väina“, töö nr 18031.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Emma Krikova
Emma.Krikova@keskkonnaamet.ee